

# UN SECOL DE VIAȚĂ ȘI DE SLUJIRE LUI DUMNEZEU ȘI BISERICII. ARHIEPISCOPUL GHERASIM CRISTEA (1914-2014)

Vestea plecării spre Împărăția Cerurilor a Părintelui nostru, Arhiepiscopul Gherasim, în data de 9 aprilie, a lăsat un gol imens în sufletele celor care l-au cunoscut, dar și în inimile credincioșilor din Arhiepiscopia Râmnicului care l-au iubit și care au avut în venerabilul ierarh un adevărat părinte și învățător.

Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop Gherasim Cristea s-a născut în anul 1914 în Munteni-Buzău, județul Ialomița, la 14 noiembrie, în familia lui Dumitru și a Mariei Cristea, într-o casă de oameni evlavioși și harnici, însă, în Primul Război Mondial, a rămas orfan de tată.

Copilul Gheorghe Cristea a urmat cursurile școlii din satul natal, terminând șapte clase cu rezultate bune, însă evlavia și religiozitatea părinților, convorbirile cu „Nea Gavrilă”, precum și împlinirea vocației monahale la care era chemat, îl determină să meargă la Mănăstirea Ciolanu din județul Buzău. Revine în familie, dar sentimentul lăuntric de evlavie și drum spre credință îi călăuzesc pașii, în 1934, către Mănăstirea Cernica.

Cu smerenie, își îndeplinește ascultările primite de la arhondaric, iar în paralel urmează cursurile Seminarului Monahal, la care a absolvit 7 clase, instituția școlară desființându-se în anul 1940, clasa a VIII-a a urmat-o la Seminarul Nifon din București, pe care l-a absolvit în 1942.

În 1937 a fost tuns în monahism, iar la data de 27 decembrie 1940 a fost hirotonit ierodiacon, pentru ca două zile mai târziu să fie hirotonit ieromonah. În anul 1942 a fost numit profesor la Școala de Cântăreți Bisericești de la Mănăstirea Căldărușani, și în același an începea și cursurile Facultății de Teologie din București, pe care avea să o încheie în 1946, cu susținerea licenței în 1948.

A slujit ca preot la Mănăstirea Antim din București în



perioada anilor 1943-1952, unde a împlinit diferite responsabilități, pentru recunoașterea căroră, în 1945, a fost hirotesit proto-singhel. Pentru modul cald în care prezenta bucuria slujirii lui Dumnezeu și dragostea părintească cu care îi aduna pe oameni în jurul său, în anul 1948, a fost numit preot misionar în Ardeal.

În anul 1952 este numit stareț la Mănăstirea Căldărușani, ctitoria lui Matei Basarab. Într-o perioadă de 9 ani, Părintele Arhimandrit Gherasim devine un nou ctitor, prin restaurarea bisericii și a caselor dimprejur, prin organizarea muzeului, iar pentru obștea monahală, părintele duhovnicesc în mâinile căruia își încredințează viața. Urmează perioada studiilor din Germania, la Spindelhorf, unde a devenit un mărturisitor al Ortodoxiei și al valorilor naționale.

Arhimandritul Gherasim, monahul iubitor de pravilă și de rânduiala Bisericii, cu spirit gospodăresc și dragoste față de

istoria neamului său, pe care a cercetat-o în arhive, hrisoave domnești și cărți de specialitate, este ales în anul 1970 în demnitatea de arhiepiscop, iar la 15 decembrie 1970, a fost hirotonit Arhiepiscop vicar al Eparhiei Dunării de Jos de la Galați, cu numele de *Constănțeanul*. Cu insistența și perseverența lucrului bine făcut, noul vicar a reușit să ridice noi clădiri administrative. Arhiepiscopul Gherasim a trăit bucuria descoperirii martirilor de la Niculițel: Zoticos, Atalos, Kamasie și Filipos, pentru recunoașterea căroră a fost cel mai mare apărător. Timpul petrecut la Galați a însemnat și împlinirea unor realizări de excepție pentru vremea aceea: ridicarea de biserici noi, renovarea multora dintre cele care se aflau în stare de degradare, restaurarea monumentelor istorice.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința din 16 octombrie 1975, l-a ales Arhiepiscop-vicar al Eparhiei

Râmnicului și Argeșului, cu numele de *Piteșteanul*, iar la începutul lunii septembrie 1984, a fost ales ca episcop al Râmnicului și Argeșului.

Trăind în ținuturile Vâlcei și legându-se profund de oamenii locului, identificându-se cu aspirațiile lor sufletești, cu tradiția și nevoia de sacralitate a vâlcenilor și a Vâlcei, vlădica Gherasim s-a situat, nu numai pe linia cărturărească a vrednicilor săi înaintași din scaunul de la Râmnic, dar și pe cea ctitoricească a voievozilor, sporindu-și strădaniile pentru conservarea și restaurarea tezaurului de spiritualitate al Eparhiei Râmnicului și Argeșului, din cuprinsul județelor Argeș, Vâlcea și Olt. În plan administrativ-gospodăresc, a contribuit la consolidarea și restaurarea majorității așezămintelor religioase care fac parte din patrimoniul nostru cultural național: Mănăstirea Arnota, căreia i-a devenit nou ctitor, Cozia, Dintr-un Lemn, Hurezi, Stănișoara, Turnu, Surpatele, Sărăci-nești, Mamu, Govora, Bistrița, lezer, Troianu, Cornet, Bolnița și Paraclisul Centrului eparhial. *Din îndemnul și cheltuiala singură a Episcopului păstor al Vâlcii, n-a fost cărămidă din ctitoriile voievodale ale acestei salbe de mărgăritare mănăstirești ale Olteniei vâlcene de sub munte, care să nu cunoască tămăduitoarea îngrijire a unui ierarh din stirpea celor aleși ... A ridicat din ruină mănăstiri întregi și bolnițe și turnuri voievodale, a reclădit, a rezidit, a tencuit, a făcut să se spele și să se picteze fresce aflate în pragul pieirii.*

Lucrarea ctitoricească s-a împlinit și prin construirea Complexului spiritual-cultural „Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul” și a celui social în cadrul Centrului eparhial.

La propunerea unui grup de oameni de știință și cultură vâlceni și a Înaltpreasfinției Sale, din anul 1999, Sfântul Ierarh Martir Antim Ivireanul a fost ales ocrotitorul spiritual al Râmnicului, iar în anul 2003 a avut loc Sărbătorirea a 500 de ani de la prima atestare documentară a Episcopiei Râmnicul – Noul Severin.

În cadrul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a fost Președinte de Onoare al Comisiei Eclesiastice de Istorie Comparată și membru al Comisiei Canonice, Juridice și de disciplină.

Cinstitor al Sfinților români, a trăit bucuria canonizării Sfântului Ierarh Antim Ivireanul, Sfântului Cuvios Antonie de la lezer și a Sfinților Martiri Brâncoveni: Constantin Voievod cu cei patru fii ai săi: Constantin, Ștefan, Radu, Matei și a Sfetnicului Ianache.

Dobândind din tinerețe interes pentru cercetarea istoriei Bisericii românești, a publicat o serie de studii și lucrări de referință.

În perioada 1969-2003, a participat la diferite simpozioane și întruniri teologice în țară și străinătate: în Germania,

în Italia, la Roma și Florența, la Paris și Londra.

Activitatea multilaterală a Înaltpreasfințitului Gherasim a fost recunoscută prin ridicarea sa la rangul de Arhiepiscop la 14 noiembrie 2009. Și la nivel instituțional i-au fost recunoscute meritele, fiindu-i decernate numeroase titluri și medalii dintre care amintim: Crucea Patriarhală (1958); Diploma de Excelență din partea Ministerului Culturii și Cultelor (2005); Titlul de „Cetățean de Onoare al Municipiului Cluj-Napoca” (2001); Titlul de „Cetățean de Onoare al Râmnicului”, conferit de Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea și Consiliul Local (2005); Titlul de „Cetățean de Onoare al Județului Vâlcea”, conferit de Consiliul Județean Vâlcea (2006); Medalia de onoare a Râmnicului.

Nu a căutat faima lumii, ci a trăit în dorul de Dumnezeu și de părinți, pe care i-a așezat icoane vii sufletului său. La un ceas de sfat mărturisirea cu mare emoție trecutul său încărcat de amintiri: *Am colindat până la ostenire printre străini; le-am fost prieten, frate, părinte și duhovnic; din casă străină a trebuit să-mi fac casă; am sădit pomi, ca alții să le culeagă rodul, iar când se cuvenea să gust din cupa bucuriei, abia de-mi înmuiam buzele, că iarăși plecam mai departe, unde mă chema voia Domnului. Credeam că o să uit, dar nu: amintirile mi-au rămas ca o binefacere, uneori eram ca un balsam otrăvit din care aduni nostalgii și tristeți... Mi-e dor de prispa casei, de cerdacul cu flori; de vântul pornit dinspre păduricea din marginea satului, de râul cu pești și de povețele mamei... De câte ori mă trezesc dimineața, ies în cerdacul de aici, din casa mea de la Râmnic, și sorb cu nesaț aerul proaspăt și tare al dimineții și al pădurii din apropiere, simțind foșnetul timpului în scurgerea lui implacabilă. Simt în toate parfumul timpului și al copilăriei, pe care eu le port în inimă și le duc ca pe o povară a unui dor neîmplinit...*

La trecerea spre viața veșnică *clipa poate răscumpăra timpul pierdut, când se restabilește în ea comuniunea cu Dumnezeu.*

Înaltpreasfinția Sa, rămâne Arhiepiscopul de sfântă memorie, cunoscut pentru bunătatea, blândețea de părinte, iertător, iubitor de Biserică și povățuitor al oamenilor, cu multă răbdare și smerenie în tot ceea ce a făcut. Întotdeauna și-a considerat fiii duhovnicești drept copii ai Înaltpreasfinției Sale cărora le-a purtat în suflet bucuriile, tristețile și necazurile.

Ne rămâne lumina vieții pământești, lăsată ca moștenire spirituală și culturală, în care suntem chemați să sporim și să aducem roade evlaviei și bunătății după cum însuși mărturisirea: *să ai, în suflet și trup, pornirea spre întreprinderi de laudă, inspirate din Învățăturile și Poruncile Domnului. Gândul să-ți fie faptă; fapta pildă, iar pilda, prilej de bucurie și de laudă...*

Veșnică să-i fie pomenirea!

## NOTE

- 1 *Un secol de amintiri din viața unui arhiepiscop*, interviu de Silviu Anton Lupu (13 iunie 2010) și publicat în *Dialoguri ortodoxe la început de mileniu*, București, Editura Trinitas, 2012, pp. 217-220.
- 2 Dinu Săraru, *Râmnicul meu*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2008, pp. 64-65.
- 3 † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Comori ale Ortodoxiei. Explorări teologice în spiritualitatea liturgică și filocalică*, Iași, Editura Trinitas, 2007, p. 122.
- 4 † Gherasim Cristea, *Istoria Eparhiei Râmnicului*, Râmnicu Vâlcea, Editura Conphys, 2009, p. 255.